

POSTANOWIENIE

Dnia 29 kwietnia 2026 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Michał Laskowski

w sprawie **R.P.**,
po rozpoznaniu w Izbie Karnej w dniu 29 kwietnia 2026 r.,
na posiedzeniu bez udziału stron,
wniosku sędziego Sądu Najwyższego
o wyłączenie sędziego od udziału w sprawie wywołanej sygnalizacją bezwzględnej
przyczyny odwoławczej
oznaczonej sygn. akt IV KO 130/24

p o s t a n o w i ł:

**na podstawie art. 41 § 1 k.p.k. w zw. z art. 42 § 1 i 4 k.p.k.
wyłączyć sędziego SN S.S. od udziału w sprawie o sygn. akt IV
KO 130/24 .**

UZASADNIENIE

Do Sądu Najwyższego wpłynęła sygnalizacja bezwzględnej przyczyny odwoławczej, której autor upatrywał w tym, że podczas procedowania Sądu Apelacyjnego w Katowicach doszło do wystąpienia bezwzględnej przesłanki odwoławczej z art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k., w związku z czym wnioskodawca zażądał wznowienia postępowania apelacyjnego. Do rozpoznania tej sprawy został wyznaczony trzyosobowy skład sędziowski, w tym m.in. pan sędzia S.S.

Na obecnym etapie postępowania sędzia przewodniczący i sprawozdawca wskazał, że pozostawienie sprawy w tak uformowanym składzie będzie wiązało się z wystąpieniem bezwzględnej przyczyny odwoławczej, o której mowa w art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k., albowiem pan S.S. nominowany do urzędu na wniosek Krajowej Rady Sądownictwa ukształtowanej w trybie określonym w ustawie z 8 grudnia 2017 r. nie spełnia wymaganej instytucjonalnej bezstronności i jego udział w rozpoznaniu sprawy prowadzi do naruszenia standardu niezawisłości rozumieniu art. 45 ust. 1 Konstytucji RP, art. 47 Karty Praw Podstawowych, art. 6 EKPCz oraz art. 19 ust. 1 TUE.

Wniosek okazał się zasadny.

Jest bezsporne, że pan S.S. został powołany na stanowisko sędziego Izby Karnej Sądu Najwyższego na podstawie postanowienia Prezydenta RP z 14 czerwca 2024 r. w wyniku rekomendacji wydanej przez Krajową Radę Sądownictwa w dniu 6 maja 2023 r. w składzie określonym ustawą z 8 grudnia 2017 r. Wadliwość tej procedury omówiona została w uchwale składu połączonych Izb: Cywilnej, Karnej oraz Pracy i Ubezpieczeń Społecznych Sądu Najwyższego z 23 stycznia 2020 r., BSA I-4110-1/20 i w uchwale składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z 2 czerwca 2022 r., I KZP 2/22, wynika też z normatywnej treści art. 41 § 1 k.p.k., art. 45 ust. 1 Konstytucji RP, art. 6 ust. 1 EKPC i art. 47 Karty Praw Podstawowych. Rolą powołanych przepisów jest zagwarantowanie stronie prawa do bezstronnego, niezależnego i niezawisłego sądu, a takim może być wyłącznie sąd ustanowiony ustawą. W omawianej sprawie złożenie przedmiotowego wniosku o wyłączenie wskazuje w sposób oczywisty, że strona dostrzegła wady w procedurze powołania na stanowisko sędziego SN S.S., które będą prowadzić do naruszenia standardu z art. 6 ust. 1 EKPC, gdyby zasiadał w składzie rozstrzygającym sprawę. Badanie zasadności wniosku należało poprzedzić dywagacją, że każdy polski sąd jest związany dokonaną przez ETPC wykładnią standardu z art. 6 ust. 1 EKPC (zob. post. SN: z 16 września 2021 r., I KZ 29/21; z 22 marca 2022 r., I KZP 13/21; z 15 września 2022 r., I KO 75/21), a to skutkuje przyjęciem, że rozstrzyganie w sprawie przez osobę powołaną do Sądu Najwyższego na stanowisko sędziego w wadliwej procedurze, wiąże się z istotnym i bardzo prawdopodobnym naruszeniem prawa

strony do rozpoznania sprawy przez bezstronny i niezależny sąd ustanowiony ustawą w rozumieniu art. 6 ust. 1 EKPC, ale także standardu konstytucyjnego (art. 45 ust. 1 Konstytucji RP). Takie stanowisko miało miejsce w wyrokach EKPC przeciwko Polsce: z 22 lipca 2021 r., nr 43447/19 w sprawie Reczkowicz, z 8 listopada 2021 r., nr 49868/19 i nr 57511/19 w sprawie Dolińskiej-Ficek oraz Ozimka oraz z 3 lutego 2022 r., nr 1469/20 w sprawie Advance Pharma sp. z o.o. a punkt widzenia Sądu Najwyższego wyrażony w postanowieniu z 16 września 2022 r., III KK 339/22 głoszący, że wejście w życie przepisów art. 29 § 4 – 25 ustawy o Sądzie Najwyższym nie może prowadzić do obniżenia standardu dopuszczalności badania bezstronności (...) sędziowskiej oraz określenia skutków ich braku, wypracowanego w orzecznictwie TSUE i ETPCz” – ostatecznie dopełniło zasadności twierdzenia, że realizacja standardów wynikających z przepisów art. 41 § 1 k.p.k., art. 45 ust. 1 Konstytucji RP, art. 6 ust. EKPC i art. 47 Karty Praw Podstawowych wymagało wyłączenia od rozpoznania sprawy IV KO 130/24 pana S.S.

Decydujące znaczenie dla rozstrzygnięcia tej sprawy ma też fakt, że pozostawienie przedmiotowej sprawy w składzie sędziowskim, w którym orzekałby pan sędzia S.S., groziłoby naruszeniem reguły *nemo iudex in causa sua* i wystąpieniem obawy, że w odbiorze zewnętrznym pojawi się przeświadczenie o istnieniu kierunkowego nastawienia sędziego co do sposobu rozstrzygnięcia kwestii wskazanej we wniosku, a to dlatego, że ta sama przesłanka, w której wnioskodawca upatrywał konieczność wznowienia postępowania, dotyczy również sędziego S.S. wyznaczonego do orzekania.

Z tych powodów, kierując się zagwarantowaniem stronie prawa do bezstronnego i niezależnego sądu zapewnionego ustawą (art. 6 ust. 1 EKPC), a także biorąc pod uwagę konieczność wyeliminowania niepożądanych skutków prawnych w postaci żądania wznowienia postępowania na podstawie art. 540 § 3 k.p.k. oraz w celu ochrony Skarbu Państwa przed odpowiedzialnością odszkodowawczą, orzeczono jak w części dyspozytywnej postanowienia.

[WB]

[r.g.]

